

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nasloga sve pohvari“. Nar. Pos.

lahazi svakog četvrtka arku.
Dopisi se nevrđaju netačkaju.
Nobilijgovani listovi se neprimaju.
Priloga s poštom stoji 2 for., sa soljako U for. na godinu Razmjerno for. 1/2 sa polgodinom. Istan carvine više poštarina.
na malo jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farseto br. 14.

Nepotpisani su dopisi ne tiskaju. Priloga se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglaš od 8 redaka stoji 50 novč. na svaki redak više 5 novč. ili u slučaju opetovanja u: pogodbe sa upravom. Novol se u: postarskom nupnicom (asigno postale) na administraciju „naše sloge“. Ime, prozina i najbita pošta valja točno označiti.
Kamu list nedodje na vrijeme, nista to javi odpravništvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća postarino, ako se izvama napiše: „Rokimamoja“.

Interpelacija

zastupnika grofa *Alfreda Coronini-a* i drugova, stavljena u sjednici carevinskoga vjeća dne 10. t. mj.

Nakon sruvnih demonstracija, koje su nastale u Istri koncem prošloga mjeseca radi dvojezičnih službenih napisa i poslije odgovora na interpelaciju od dne 29. oktobra, očekivalo se, da će vlada ostati nepomično kod dotične svoje naredbe, koju bijaše dala na provedbu. Umjesto toga izjavila je vlada, kako su novine izvjestile, usljed pritiska talijanskih zastupnika iz Istre, da se neima smatrati naredbu glede izvještenje dvojezičnih tabela obćenitom, da će o izvještenju takovih tabela odlučivati od slučaja do slučaja, ali takove table, da se mora izvjestiti u Piranu.

Kako demoralizirajući utisak mora da učini takovo uzmicanje visoke vlade na pučanstvo Primorja, može shvatiti samo onaj, koji pozna odnošaje među potlačenim slavenskim pučanstvom, te među Talijani.

Nadutost gospodara, koji su često orientalskoga pokolenja, raste naravski silno koji napram vladi, toli protu taćenim, što posjeduju dostato izgređi, koji se dogodiše zadnjih dana, i koji su prava buna proti državnoj oblasti.

Kod velikih demonstracija, koje priredise u Trst-u na čast ondje sakupljenim istarskim delegatom, vikali su demonstranti usred bjele dna one protu austrijske i Slavenu neprijateljske povike, koje vlada obćenito taj, vikali su tako a da njim toga oblast zabranila nije.

Piransko obćinsko zastupstvo drznuo se u brzojavci na predsjedništvo ministarstva, koja brzjavca bijaše u javnih novinah priobćena, nazvati čin, koj je c. kr. vlada naredila na zaštitu svoje auktoritete „kaznom za pravdu narodno čestvo grada Pirana“, prosvjedujući proti tomu činu odlučno kao „proti posve neobidnoj nepravi.“

U *Baluh* razbiše odavno postojeće dvojezične službene i okružne table, na obćinske poslužnike i na oružnike bacao je puk kamenje, te pobise prozore na oružničkoj postaji. Dva dana iza toga ponovih izgređe tako, da se je moralo povećati broj oružnika te pozvati vojnikne, na što bijahu mnogi izgređnici pozatvranjani.

U *Gitanoci* prolazilo je mnoštvo naroda nicaem, te po novinarskih izvješćih, sramotilo Slavene slaved susjednu državu. Neka tršćanska novina napisala je o toj demonstraciji, da je: „il popolo fece un' imponente dimostrazione“.

U *Piranu* priredise poznate izjave žalosti, koje ponovih se za tim u Rovinju. Obćinsko zastupstvo toga grada dalo je

izraza žalosti, te priredise talijansko narodne izjave vriedajuće grđno dvojezične napise.

U *Buzetu* oblatiše dvojezični službeni napis na tamošnju pošti.

Svuda namolizimo drzovitost i nezakonitost.

Sada se nadje koja obćinsko zastupstvo, koje kritizira vladinu naredbu, sada huće akademička mladež razpravljati o zakonitih obranbenih sredstvih talijanske narodnosti u Primorju.

Pojmovi su tako pomješani, da je neki član nekoje „državu štiteo stranke“ mogao brzjaviti: „Istra naka se izjavi solidarnom sa Piranom, kažnjajem radi zločina rođoljublja“. Provedbu vladine naredbe smatra se kaznom, odpor pako proti provedbi rođoljubljem.

Isti predsjednik autonomne zemaljske uprave kaže u svojoj brzjavci na predsjednika ministarstva, da bi bio opoziv spomenute naredbe najprimjerenije sredstvo, da se dokrajčuju izgređi i demonstracije.

Posljedica pomješanosti pojmova jesu mnogobrojni prosvjedi i izjave snući od strane obćina i pojedinaca, koji smatraju dapače isto krotko vladino postupanje neopravdanim, te huće, da vladu prisile, da ona posve uzmakne.

Čitavo to gibanje, kako je razvidno jasno iz znakova, provadja se promišljeno i jedinstveno, te je tako uzorno uređeno, da sjeća živo na slične odnošaje u bivših austrijskih pokrajinah.

Takovim plodom radja u Primorju sustav, koji je od nekada, napose pako u zadnje doba u krieposti, sustav, po kojem se cesaru vjerno slavensko pučanstvo na štetu austrijske državne misli u svakom obziru zastopavlja i pričeći u naravnom razviku, dočim bi bilo jednako pravdom postupanje sa obimi narodnostni na korist države.

Slavene, kojim izkazuju državne oblasti samo u vrlo riedkih slučajevih dobrohotnost, kojih se jezik u školi i u uredu zanemaruje, kojih se materijalne proibitke prezire, kojih život i sloboda izručena je skoro izključivo talijanskim porotnikom na milost i nemilost, premda je većina pučanstva slavenske narodnosti, Slavene bacu takovo uzmicanje vlade još većina u robstvo Talijana, te im mora oduzeti svaku srčanost, te jih natjerati u zdvojnost.

Obzirom na to pitaju podpisani visoku vladu:

Hoće li visoka vlada već jednom učiniti kraj pogubnomu sustavu, koj je u Primorju u krieposti, te prestati u zaustavljanju pripadajućih prava taćenomu slaven-

skomu pučanstvu, vjernomu cesaru, koje ga idu po državnih temeljnih zakonih?

U Beču 10. novembra 1894.

Alfred Coronini, dr. Gregorčić, dr. Laginja, Spinčić, Kramar, dr. Ferjančić, Binukini, Dapar, Borčić, Nabejgoj, dr. Brzorád, Perić, Thurnher, dr. Kaizl, Kušar, dr. Scheicher, dr. Lueger.

Interpelacija

zastupnika *Vj. Spinčića* i drugova stavljena u sjednici carevinskoga vjeća u Beču, dne 17. novembra o. g. na visoku c. kr. vladu.

Iz raznih interpelacijah postavljenih povodom afere tabla u Primorju, imenito u Istri, dovoljno je već poznato, što se je sve u pogledu istih dogodilo u Trstu, Istri i gorčikom kraju, tko su začetični dotičnih demonstracijah i koje ih mišljenje kod toga vodi, kako su se ces. kr. oblasti i njihovi organi kod toga vladali. Ovdje još spominjemo, da su istarske obćine iz Poreču bile pozvane, da se izjave proti dvojezičnim nadpisom na uredskih grbovih i da je koparski „municipij“ s uredskim pečatom i podpisom obćinskoga načelnika, dakle službenim dopisom, datovanim od 29. oktobra t. g. pozvao obćine, neka svoje delegate na 2. novembra odasaluju u Trst, da se teško povriedjenim narodnim pravom“ pribavi priznanje. To je učinjeno na temelju zaključka u Kopru na dan 27. oktobra t. g. obdržavne skupščine istarskih obćinah, iza koje su od skora i bili izdani te razaslati oni proglosi na „Istrijane“ i „Istriane“. Prije spomenuti načelnik je taj svoj poziv na 31. oktobra t. g. brzjavno ponovio riečima: „Vi attendiamo sicuramente venerdi Trieste“.

Dovoljno je već takodjer bilo govora o tom, da postoji zajedništvo akcije između Talijanah Primorja i onih Italije, kako su naime ovi posljednji korak po korak, u skupščinah, novinah, prema najnovijim viestim takodjer i u municipijih, zatim u raznih spisih, koji su u Primorju u hiljadah i hiljadah primjerakah porazdjeljivani, akciju prvanih pratili i podupirali, te je bilo iztaknuto i to, kako su nekoli zastupnici u talijanskom parlamentu najavili interpelacije o ovoj čisto unutrašnjoj stvari naše monarkije.

Poznato je nadalje, da se je u novih predbacivao talijanskoj vladi, imenito ministru predsjednika Crispiju, što se za „istarsku braću“ ne zauzimlje. Glasom listu „Noue Fr. Presse“ pod 7. o. mj. iz Rima stigle brzjavke predbacio je Cris-

piju to isto i Zanardellijev organ „Provincia di Brescia“. Crispijev organ „Riforma“ odgovara na to glasom istoga lista ovo: „Prijatelji lista „Provincia di Brescia“ dižu svoj glas i zahtevaju, da bi se Crispij otvorio i službeno zauzeo za „Istrane“. Mi ne znamo, dali vlada nije štogod učinila za „Istru“, no ona svakuko je odviše obzirna i mudra, nego da bi takovo što na sva usta razbrubila. Kraj ovih riečih mogućnost nije izključena, da se je talijanska vlada za Istrane (kao da su svi Istrani ili bar većina njih Talijani) doista i zauzela; pače kad bi talijanska vlada htjela reći, da se je zauzela, ona to ne bi bila mogla jasnije izreći. Iz navedenih riečih dalo bi se zaključiti i to, da se talijanska vlada otvoreno i službeno ne zauzimalje za „Istrane“, pa je uz to iz svega, što se u Italiji u tom pogledu sbiva, posve jasno, da se svi Talijani, na koliko u tom nisu pričećni zvaničnim položajem, zauzimaju za Istrane na takav način, kao da je Istra talijanska pokrajina, kako je u ostalom po pripovijedanju njeg. preuzvišenosti g. ministra unutrašnjih poslova u Trstu i Istri kao takova nebrojenimi poklicel bili i označena.

Ovo se medju ostalimi vidi takodjer iz „Fanfulla“ od 7. i 8. o. mj. U broju od 7. o. mj. ovoga lista štampani je takodjer jedan proglos – Manifesto per l'Istria – na koji obćinstvo u Rimu i drugih gradovih braće svoje podpise, a u tom se proglosu dajje na obalah jadranskoga mora, talijanskoga mora, koja su u najnovije vrijeme tako drzko uzurpana i nvrjedjena, zajamčuje, da je misao Talijanjah Italije s njimi, te da su s njimi solidarni u ciljevih i čuvstvih. Čini se samo toliko, posto im se radi željezne diplomatske nužde ne može na drugi način u pomoć priteći. Jasnije se „Fanfulla“ izrazuje u svojem broju od 8. o. mj. u avodnom članku „L'eliamo chiaro“, gdje proti onim polemizira, koji od talijanske vlade traže službeno akciju, gdje dakle izrazuje misli umjerenih Talijanah, te medju ostalim doslovce veli:

„La causa degli Istriani è, ripeto, mobile e sante; avversata oggi per ragioni che non tocca a noi discutere, risorgerà domani e probabilmente più rigogliosa. Il fatale andare delle cose è più potente e irresistibile della volontà d' un ministro o di tutta una scuola politica. Anche il Quadrilatero, con centinaia di milioni di spesa, era diventato cosa tanto formidabile, che l'espugnarlo avrebbe potuto costare centinaia di migliaia di vite; e fu battuto in breccia non dai cannoni dell' esercito italiano, ma dalla forza irresi-

PODLISTAK.

Silno bogastvo

ruska carske obitelji i ženitba careva.

Poznato je u obće, da je ruska vladajuća kuća najbogatija medju svimi vladajućimi kućami Europe. Prigodom ženitbe cara Nikole II. pišu o tom bogastvu ruske novine bajlosnivih stvari.

Evo o tom nekoliko crtica:

U nadjelju, u oči ženitbe, bio je došešen u palaču velikoga kneza *Sergija* stolac za toaletu*) nevjestinu, koji je kovani od suha zlata u slogu *rokokò*, a čuva se u Eremitaži.

Stolac je taj pripadno carici *Ani Ivanovnoj*, a ona ga u oporuci ostavila svim carskim nevjestam, da se njime služe na dan pivra. Stolac taj pokriva zlata ploču čudnovato divno izgledajna, čija površina odrazuje 18 toaletnih predmeta, koji su na njemu. Vrh stola se podiže ogledalo u

umjetno izdijelanom okviru od suha zlata, visokna metar i četvrt. Okvir pokriva zlata kruna i grb caričin od erne cakline. K ovom stolu spada takodjer sjedalo (taboret) nakičeno divnim malinskim čipkama i na njemu mora nevjestica sjediti kad ju pletu. Na zlatnoj ploči nalazi se takodjer velikokneževska kruna posuta dragim kamenjem i *kukolnik* (narodna pečta moskovskih žena) sa dragocjenom koprenom. *Kukolnik* je posut draguljima i zvrćima. Zajedno sa stolom bila su donesena u palaču velikog kneza *Sergija*, gdje je nevjestica stanovala, takodjer sva odjela za nju pripravljena, između kojih narodni *sarajan* i dugi plašt.

Nevjestica bila je obćena u rusko narodno odjelo sa repom po dvorskom propisu. Odijelo je opisano sa crvenom vrbcom reda S. Kate, ustanovljenog od *Petra* velikoga godine 1711. na uspomenu svojeg oslobodjenja poslie bitke kod Pruta. Nevjestu odjavuju počastne djeverske, koje poslie idu dopratiti kumu i kumu, koji nose sliku svetcu pokrivotelju, te kruh i sol. Prije nego li ostavi palaču nevjestica klekne pred kumu a ovaj joj dade poljubiti svetu sliku i blagoslovi ju. Tad ju odvede kočijju, u koju ona sjede uz caricu udovicu i otidu

u zimsku palaču praćene od sve rodbine i dvorskih dostojanstvenika, a kroz dvostruki red kozačke počastne straže. S kozačima su pomješani takodjer lovci na konjima u zelenim odjelima obilježeni lovskim rogom od suha srebra, četiri Arapski u bogatim zlatnim odjelima i 60 dvorskih slugu u crvenom odjelu sa zlatnimi orlov. Veliki lovac, knez *Galidin* praćen je od 26 lovaca u zelenoj čohi. Veliki meštar obreda knez *Dolgorkij*, dvorski maršal *Benkendorf* i veliki dvorski maršal knez *Trubeckoj* voze se u pozlaćenim kočijama, pod kojimi su upregnuti konji à la Dauphont. Ova tri dostojanstvenika praćeni su od meštra obreda na konju. Knez *Benkendorf* drži u desnici veliko koplje, knez *Trubeckoj* štap od slonove kosti sa orlom. Car sjedi u kočiji po novijem ukusu, koju vuče osam kao snieg bijelih konja. Kočija nevjestice i carice udove je naprotiv starinskoga sloga i povjestne vriednosti: *svižnik* četkici drvovaju je god. 1746. carici *Ekzabeli Petrovnoj*. Divno je to djelo rezbavne, pozlaćena i u nutrašnosti od crvenog baršuna. Na vratničama su grbovi carice urešeni dragim kamenjem, a pokrivi carskom krunom od zlata i dragulja. Šest

kočijju, koje poslie ove dolaze vuče takodjer po 8 bijelaša konja, a pripadale su *Katarini* velikoj. U njima su slike od *Bonchera*, *Watteau-a* i *Gravella*. Poslie ovih kočijju, u kojim se voze velike kneginje i strane princeese, dolaze veliki knezovi, strani principi i nekoliko generala svi na konjima. Poslie se kreće drugi red kočijju sa dvorskim gospojama i gospojicama, a nakon njih bijeli caričini oklopnici. Svršavaju carvi kočiaci.

Obhod se zaustavlja prvi kazanski katedralom, a metropolit sa ostalim svćenstvom izadje na susret nevjesti. Ona njezice prva sama u crkvi i poljubi čudnovornu sliku Blažene Djevice od Kazana. To isto učini car i svi članovi carske obitelji. Crkva je sva nakičena trofejima ruske vojske. Sa stiena vise zastave zabodjene u ratovih i ključevi osvojenih tvrdjava. Na trgu pred crkvom odaslanstva gradova ponude po starom običaju carskom paru kruha i soli na zlatnim tanjurima.

Tad se obhod uputi preko „*Nerskog Prospekta*“ do zimске palače, gdje je na sredi crkve napravljeno nviženo mjesto sa klečalima za mladoženje. Ovi, praćeni

*) Ličionik, t. j. stol kod kojeg se gospodje plate, liče i odležava.

stabilno che spingeva all'unità della patria comune.")

Dakle ne s topovi talijanske vojske, već neodoljivom silom, koja tjera do jedinstva zajedničke otadžbine, imat će se prema nazorom umjerenih Talijanah Istru i Primorje predobiti za kraljevino Italiju! Obzirom na to, što je ovdje većeno, kao i obzirom na interpelaciju Spindića i drugova od 23. marca 1893., koja je interpelacijom istoga zastupstva i drugova u 243. sjednici od 25. novembra 1893. obnovljena ali do danas na nju odgovoreno nije, te u kojoj je bilo iztaknuto, kako se stvari u Primorju po tamo vladajućem sastavu pripravljaju, to napokon obzirom na besni i prieteći način pisanja većine talijansko-primorskih novina proti Slavnom, kao da ovi na tršćanskom, istarskom i gorickom tu već ni znaka života ne bi od sebe smjeli dati, uslobađaju se potpisani upravitelji na c. kr. vladu ovo pitanje:

1. Je li kraljevska talijanska vlada kod c. kr. vlade poduzela kakve korake za „Istru“, pa ako jest kako c. kr. vlada može dopustiti, da se druge vlasti u čisto unutrašnje stvari naše monarhije umješavaju, odnosno kako c. kr. vlada ovakovo umješavanje može u sklad dovesti sa položajem vlasti naše monarhije?

2. Jesu li poznati c. kr. vladi ne samo glasovi „radikalnih“, nego i umjerenih Talijanah, koji posljednji se od prvih razlikuju samo u tom, što radi diplomatske nužde obzirnije postupaju nego li prvi, i da i jedni i drugi Istru zajedno sa Primorjem smatraju za talijansku pokrajinu, koja mora biti predobijena za Italiju težnjom za jedinstvom domovine?

3. Je li ces. kr. vlada voljna učiniti kraj onomu postupku, kojim se primorsko-hrvatsko i slovensko pučanstvo svojoj narodnosti odužuje, te kojim se Primorje priprema za sruženje sa Italijom, i to na takav način, da toga ni tvrdjave ni topovi neće moći zapriječiti?

U Beču, 17. novembra 1894.

Spindić, Biankini Perić, Alfred Graf Coronini, dr. Gregorić, Sokol, König, Troll, Breznovsky, Čestmir Lang, Adamek, dr. Dvoržak, Krumbholz, Elm, dr. Lueger, dr. Bizzard, Kaftan, Kramarž, dr. Ferjančić, dr. Slavik, Tekly, dr. Samanek.

Interpelacija

zastupnika Jurja Biankini-a i drugova na njegov preuzv. gospodina ministra trgovine grofa Wurmbraunda, u sjednici dne 17. novembra 1894. carevinskoga vjeća u Beču.

Izpitom dne 7. decembra 1893. bile su iztaknute u ovoj visokoj kući neke od nepravica, koje trpi hrvatski narod u Dalmaciji i Istri sa strane c. k. pomorske vlasti.

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

*) (Pitanje Istrana jest, opetujom, plemenito i sveto; nalazi li danas na protivu s razloga, koje razpravljati na nas nepada, uzkrasniti će sutra i po svoj prilici zabilježiti. Kojni tok stvari mogućiji je i neodoljivi od volje jednoga ministra ili makar sve jedne političke škole. I „Quaeritur“ sa stolice milijuna trošića. I „Quaeritur“ tako grozovitim, da bi nedobitke istoga bilo moglo stajati na sto tisuća života; a bio je razoren, ne topovi talijanske vojske, nego nepredobivom silom, koja je tjerala, za jedinstvom skupne domovine.)

Pored toga, kao da su Hrvati bezpravni, i kao da nesučinjavaju ogromnu većinu pomorskog pučanstva moracke, još ni danas pomorska vlada neosvrće se na njihova narodna prava; njihov jezik izključen je iz aredišnje uprave i iz lučko-zdravstvenih uredu, ili za puku formalnost daje se hrvatskomu jeziku zadnje mjesto, i to riedko kao putem iznimka. Sve su uređovne tiskanice talijanske ili njemačke; pri razpisih natječaja niti se spominje hrvatski jezik, niti se sam natječaj pribuđuje hrvatski, kao da su Dalmacija i Istra njemačke ili talijanske zemlje, a ne hrvatske.

U brojevih 78 dne 28 septembra, 85 dne 24. oktobra i 88 dne 3. novembra o. g. službenog lista najmješitvija dalmatinskoga „Objavitelj Dalmatinski“ — „Avisatoru Dalmato“, priobćeni su natječaji broj 166-presidialni dana 16. septembra broj 9672. dana 12. oktobra i broj 1377 dana 18. oktobra t. g., i to izključivo na talijanskom jeziku, kao da Hrvati Dalmacije i Istre nemaju prava na javne službe.

U natječaju c. k. pomorske vlade dne 16. septembra t. g. opazimo dapače novotariju, koja se je u zadnje doba počela uvudjati i od drugih vlasti, osobito onih u Dalmaciji.

Prije, u natječajih c. k. pomorske vlade, za postignuce kakve službe izričito se je zahtijevalo poznavanje hrvatskoga jezika, a to je bilo natuknuto i u spomenutom upitu dana 7. decembra 1893. Ali sada se već u natječajih izričito neimenuju jezici, već se zahtijeva: Poznavanje jezika potrebitih za službenu uporabu kod c. k. pomorske vlasti.

Koji su to jezici? — Po dosadašnjim praksi samo njemački i talijanski.

Očevidno je dakle, da se je ovim novim oblikom natječaja, s jedne strane, htjela pritažiti dužnost, koju naravno imaju javni činovnici da poznavaju hrvatski jezik u hrvatskih zemljah; a s druge strane htjelo se je širom otvoriti vrata njemačkom jeziku, premda tamo taj jezik nema prava obstanaka, ni po slovu zakona, ni po ustanovnih načelih, jer je sasna tuđ zemlji i pomorskomu pučanstvu.

S toga potpisani smatraju svojom dužnošću upitati njegov preuzv. gospodina ministra trgovine:

1. Je li njegov preuzv. gospodinu ministru trgovine poznato, da se na pomorskoj vladi u Trstu, pa i na lučko-zdravstvenih uredih Dalmacije i Istre, nema nikakva obzira na hrvatski jezik, kojim govori ogromna većina tamošnjeg pučanstva, i da u pomorskoj upravi obstoje još sve one nepravice, koje su bile iztaknute u upitu 7. decembra 1893.?

2. Znade li njegov preuzv. gospodinu ministar trgovine, da pomorska vlast nepriobćuje službene natječaje na hrvatskom jeziku, i da se u istim nit zahtjeva poznavanje tog jezika?

3. Koje je odredbe primoprimo ili misli poprimiti njegov preuzv. gospodinu ministar trgovine, da se hrvatskomu jeziku na pomorskoj upravi dađe ono mjesto, koje mu se pristoi, a da prestanu i ostale nepravice spomenute u upitu dne 7. decembra 1893.?

Beč, 17. novembra 1894.

J. Biankini, Perić, Dapar, Spindić, dr. Laigaja, dr. Gregorić, dr. Kaizl, dr. Kramarž, dr. Dvoržak, dr. Bizzard, dr. Slavik, dr. Kurz, dr. Šamanek, dr. Vašuty, Čestmir Lang, Elm, Sokol, Formanek, Tekly, Hajek, Breznov-ky, Spindler, Kaftan, Adamek, Schwarz, Krumbholz, Graf Alfred Coronini.

Prva sjednica

novoizabranog zastupstva u Buzetu.

Dne 23. t. mj. držalo je novoizabrano obdinsko zastupstvo svoju prvu sjednicu. Na dnevnomu su redu bili razna važna pitanja. Evo vam u kratko što se je u toj sjednici zanimivijega razpravilo i zaključilo:

Novo izabrani načelnik gosp. dr. M. Trinajstić je otvorio sa kratkim jezgrovitim govorom, u kojim je zastupnikom predstavio dužnosti zastupstva i svakoga zastupnika, a ljudu se skoro svi zastupnici i župani, i svakoga župana. Završio je ovimi riečmi:

„Vi obdinski zastupnici i župani imate pravo od svojega puka tražiti, da po zakonu odmjerenom radotom, plaćanjem pristojba i prinosa i posluhom svoju dužnost vrši, a ja imam opet pravo tražiti od puka što li vi, a od vas, da u svojem području budete radni i skrbni za obće dobro. Tek onda kada budete svi svoju dužnost vršili, moći ćete i od mene zahtijevati, da radim, da se skrbim i da unapređujem obdinske stvari. Mi smo kako prstani na verigi ili karike na lancu. Ako se jedan prelomi,

voriga nije više za posao. Uprimo dakle svi složno i Bog će blagosloviti naš rad.“

Iza toga čjeti se toplimi rieči svojega predsjednika g. Frana Flega, kojega su sa mnogo stranu neopravdano napadali i klevetali, a koji si je ipak svojim pozitivnim radom stekao neizbrisivih zaslug za občinu. Za to predložio i bude jednoglasno prihvaćen predlog, da mu se izreče hvala i da se ta hvala u zapisnik zabilježi.

Još priobći načelnik zastupstvu rješiti upravnaog sudista u priepiru sa pokrajinskim odborom sbog nameta u Druvoću u Socinjaku. Nadalje priobći, da je dovršen bunar u Klenovščaku, da se je sbog bunara u Dvorih opet podnesla molba za podporu, da se je pokvemlo pitanje o telefonskoj svezi iz ljezničke stanice i grada Buzeta i u uvodenu ruralne poste u svem području obdinskog postarskog ureda, da se je molilo pokrajinski odbor neka pošalje amo pokrajinskog mjernika sbog gradnje vodovoda za grad Buzet i da je visoka vlada dopitala ovoj obćini 4000 for. za pripomoć cizm krajevom, koji su bili unesrećeni od tuče, da je od tih već poslano 1000 for. za nabavu sjemenja u ostalo, da će biti upotrebljeno za javne radnje kad se bude i pokrajinski odbor izrazio sa koliko misli i on pripomoći.

Kad je zastupstvo primilo na znanje svo oje viesti prešlo se je na dnevni red. Neću Vas izvjestiti od točke do točke, jer sve ne može zanimati ni Vas ni druge, nego ću vam samo glavnije priobći.

Prije svega primljen je na znanje obračun god. 1893. i podan absolutoriji bivšoj upravi.

Kod proračuna za godinu 1895. ću itaknuti sarno, da se je odustalo od imenovanja drugoga redara za grad Buzet, a pridržalo se prijašnjim namet od 20% na kućarinu u tom gradu za uređenje gradskih ulica. Ostalo je skoro isto kako i drugih godina.

Jer obdinskim županom prestaje čast kao i obdinskim zastupnikom, bili su imenovani novi župani za svu obćinu. Bilo je odlučeno, koga se ima smatrati za siromaha. Odabralo se dvojicu, koji će imati dužnost, da iznenada pregledavaju račune, blagajnu i izvješćivaju zastupstvo. Izabralo se g. Frana Flega za člana školskoga vjeća. Na predlog g. Ivana Ziganta zaključilo se, da se ima umoliti zemaljsko školsko vjeće, neka ustrojstva ovdje pripravnicu za kandidate učiteljsva, jer će se na drugi način teško pomnožiti broj naših pučkih učitelja.

Izabrav novi zdravstveni odbor, zaključilo se, da se ima graditi vodovod u Račjoj vasi sa troškom 1800 for. i od kojih bi obćina nosila 1000 for., a za ostalo da se molli visoku vladu i pokrajinski odbor neka pripomognu svaki polovici.

Izabran je odbor od sedam lica za uređenje groblja u Lanišču i odlučena nabava novoga zvona u Movažu.

Već se pedeset godina vuče pitanje o ustrojenju nove župe u Brestu. Sada je vlada pitala, neka se zastupstvo izrazi, bi li se imalo pripojiti toj novoj župi Klenovščak i Trstenik. Gosp. Jo. Buzdon se je živo zauzeo za neispajanje župe laniške i za nepripojenje Trstenika i Klenovščaka Brestu, ali na preporuku i na razloge navedene od zastupnika onih odlomaka, obdinsko je zastupstvo zaključilo preporučiti ono pripojenje.

Buduć je svetomartinski sajam u sv. Martinu pao da u nezgodan dan, odlučilo se moliti nek bude prenešen uvijek na subotu po sv. Martinu.

Kod slučajnih predloga ustao je gosp. Fran Flego i predložio, da se uvede po svoj obćini namet od 10% na izravne poreze i od 100% na potrošarinu za gradnju puteva po obćini. Ovaj je pametan predlog pao za jedan glas, jer se su mnogi protivili, da se namet jedne porezne obćine bude moguo trošiti i u drugoj poreznoj obćini. Nametom prihvaćen je drugi predlog g. Fr. Flega da u onih poreznih obćinah, gdje ljudi ne muve ili ne budu obradili za rihotu, se razpiše namet od 25% na izravne poreze za uzdržanje puteva.

Bio je prihvaćen također njegov predlog, da se u obćinah Tivole i Račice razpiše namet od 40% na izravne poreze za pokrude skupnih troškova.

Na komec ustane g. Ivan Buzdon i predpostavi kuko je čitao u novinah, da je i g. dr. Mantorvan, obdinski lječnik bio u Kopru kod demonstracije u pogledu dvojezičnih tabla, upita načelnika: je li to istina i je li pozvao na red g. lječnika, ako je to istina.

Načelnik mu odgovorio, da je i on to čuo i čitao i da se je o tom u pogovorio sa g. lječnikom, a ovaj da ga je osigurao, da ako i je bio u Kopru, nije bio da demonstrira, ni da sudjeluje demonstracijama, već za svoje privatne poslove i da se ne

bi znao priznati, da je bio u onu svrhu, da bi doista bio. Dodao je, da on ne tjera nikakove politike niti će je tjerati g. Sanković bi htio, da gosp. lječnik opravrgue viest u listovih, ali obćinsko zastupstvo i g. Buzdon, na rieči načelnikove, zadovoljiše se njegovim odgovorom. Ustade opet g. Buzdon, da na ono što je prije kazao nadoveže još nekoliko živih i ozbiljnih rieči, to onda predložio i obrazložio sljedeći zaključak:

„Obdinsko zastupstvo, smatrajuć sasvim upravanom naredbu visokog c. kr. ministarstva pravosuđa u pogledu dvojezičnih napisu, prosudjujući sećano proti tomu, što su nekijoga gospoda iz Buzeta bez ikakve ovlasti i prirole pošla da zastupaju ovu obćinu kod demonstracije u Kopru i u Trstu. Ujedno nalaže obdinskomu glavarsvu, da pospeji provedenje one ministerijalne naredbe u ovom kotaru; da se obrati na visoku c. k. finanćijalno ravnateljstvo i na staro ravnateljstvo c. kr. državnih željeznica, neka i ona dadu izvjesti dvojezične napisu na podrženih njim metih, odnosno na željezničkih stanicah, i obkribiti je hrvatskimi i slovenskimi tiskaniciami; da učini shodne korake nek i ovaj ces. kr. bi lječnik bude imao dvojezični uredovni pečat i dvojezičnu tablu, to napokon, da daje i na obćinski uređ izvjestiti tablu: su obćinskim gradom i sa dvojezičnim napisom.“

Ovakov predlog nije trebno mnogo rieči preporuke i pošto ga živo podupriše gg. M. Sanković, Fr. Flego i Jo. Zigante, bude jednoglasno i oduševljenjem prihvaćen.

Tim bude zaključena prva ova sjednica, koja je trajala od 9% u jutro do 6 u večer sa odmorom od jedne ure. Razpravljalo se mirno i triezno i svaku se dobro promislilo i protroslo, prije nego se je istu zaključilo. Bude li naše zastupstvo ovako unapred radilo, uvjereni smo, da će si steći hvalu i priznanje kod svega puka.

Franina i Jurina

- Fr. Popuhnul je tih vatar, Tih vatar od Lovanta.
- Jur. A Frano, to je naka nova, kada pivas. Ča si vancal za jenerala!
- Fr. Nišan ni za jenerala, ni za kuca, ni za kribana, na joo moren. — — Nišan, nena, tih vatar od Lovanta.
- Jur. A kakov tih vatar, kada šu ti usi i nos carljone?
- Fr. Neka šu, neka. Ha, ha! Ma jih je bilo lipo videt!
- Jur. A koga?
- Fr. Onu deputacijon.
- Jur. Ma povij ku i kadi?
- Fr. Hodi šmanu, pa ću ti pravit na uho, da drugi no cuju.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Blagajnik isto primio je kako aliedi: Gosp. Josip Flegar župnik u Sušanjoviji doplaćuje utemeljiteljnu svotu 80 for. — Prigodom viedanja g. g. Marije Mavrić, vlastinice čitavoga u Miholiših sv. g. Franom Mavrić skupljeno 80 for. Živili i — G. Fran Dubravac daruje pristojbu 4 for. 80 (legaliziranje podpisa za pravila u — julinu u Padgradu) 8 for. — P. P. Volaric skupio u župnom stanu u Drog, prigodom zdravice dru. Vitezova 4 for., a darovaše dr. Volaric, pop M. Bahi, pop Turato i drd. Antončić svaki po 2 kruno. — Gospojica Lina Jenko skupila za hrvatsko oigareto 1 for. 80 nov. G. g. g. Piarina Tomičić daruje nagradu dobivenu za nadjeni brocho 60 nov. — G. Jakov Dračić Brombej sv. Martin (Buzet) skupio prigodom prve sjednice obdinskeg zastupstva u krdmi kod Fehjančica u Buzetu i for. 60 nov. — G. J. Defar u Tinjanu darovao 1 fr. — G. Josip Volk Podgrad šaljo 3 for.

kinje, da ih ona u malo dana za sv. sakramentom pripravi, dočim naša djeca moraju mjesec i mjesec po mrazu i vrućini u grad tčati prvo nego ih on sposobnim proglasi; i još tada ide teško ako to znanje nije poznavano.

I orkvena uprava neida kako bi valjalo. Ovo godine pobiralo se je od kmetova grozdje za orkveno potrobu, a naš Pellarin predao ga je dosvoljeniku Talijanu, da s njim on manipulira, dočim je preostario župničko kuće napunio gospodskim grozdjem, da se onda suši za butiljsko vino. — Pred nekoliko dana umrlo je djeto od kužne bolesti; pop Pellarin zabranio je zvoniti na „Božjem polju“ amao da nami prkosi. Za takovo slušanje n zvoniti se u gradu, ali na groblju zvoniti se svakom u uvjek od kakve god umro bolesti; a to ne od danas ili jučer, nego od pamti vjeke. To su šinjionice, i kad bi nam dopušteno bilo ovo na vidjelo izrići, bila bi toga puna vreda. Ali nemojte misliti, g. Uredniče, da nam obćinske stvari bolje idu. A joki! Mi moramo i mjesecima čekati dok štogod postignemo, makar bilo to od najređe važnosti i prošnosti. Kad bi naši tako upravljali bilo bi zastupstvo već davna raspusteno. Nam ne preostaje drugo nego da uzklknemo: Bože dragi, do kada će se tako slo upotrobljavati naša stprijivost!

Seljači župe Vižnjadste.

Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Boljunu. Na podružnju Učke, pod Boljun u kući rodoljuba Jakova Buretića, održavati će se dne 2. decembra t. j. prvu nedjelju adventa na 8 sata poslije podne podružnica družbe sv. Cirila i Metoda sa sljedećim dnevnim redom: 1. Prigodni sv. crkvi govor. 2. Izbor odbora. 3. Možebitni predlozi i upisivanje novih članova.

Podružnica ta bili će prva za podučara i za sada za svo podučare; g. svecenici, učitelji i razumniji seljači izpod Učke, koji već shvaćao cilj i korist družva pozvani ste, da uputite narod u znamenitosti tog družva, pa da svojom prisutnošću uzveličate otvorenje podružnice; to treba da bude zametak daljnjim korakom, koji se imaju učiniti izpod Učke u narodnom podhvatu; tko nemože osobno otvorenju prisustvovati nek se sjoti pismom ili prisnom.

Družbi sv. Cirila i Metoda jest svrha i cilj prosvjeta i naobrazba zapuštenog iatarakog seljaka, a medju to spadaju sjevano i podučari; na djelo dakle složno duk je vrijeme — bolje ikada nego nikada — pripravimo našim mladim bolje i sretnije dane nego li smo jih mi uživali. Svi dakle složno prvu nedjelju adventa poslije podane kod Buretića.

I Rieka piše nam prijatelj dne 25. t. m. Gospodine uredniče! Grozna je istina, kako ste javili, da se je ovdje strašna nesreća dogodila, kakve još Rieka doživjela nije; ona je tim groznija jer je posve izvanredna. Nije tu nesreće prouzrokovao niti potres, niti poplava ili požar, nego nemar ili neznanje ili jedno i drugo. Dakako došla je komisija iz Budimpešte, ona će iztraživati i strogo iskati, da nadje krivca, ali mjerenci su vladini iz Madjarske! Produzetnici su Talijan i Niemac! Nadziratelj je Madjar. Nema dakle izgleda, da se istina saznade, nego buduć nemaju taj našeg čovjeka, da na njega uprte krivnju, to će po svoj prilici baciti uzrok te grozne nesreće na hrvatsko tlo, na komu se gradi madjarska palača.

Utorak na 20. t. maj. okolo 3 1/2 ure po podne bio je onaj kobni čas, kadu se proučno zid do 8 metara visok, koj je počivao na dva stupa sa tri svoda; razbili ili satri se stupovi, koji su bili učinjeni iz samih opeka! Sva tu ogromna težina sašla se silnim štopotom: kamenje, opeke, govodene grede sa dvadesetak radnika, sve se to zajedno nagomilalo na tu palaču. Četiri su ostali namah mrtvi. Oni, koji su ostali zdravi, razbijezali se većinom, jer takove grozote nigda videli nisu. Nekoji ostaše na pomoć ranjenikom, drugi trčahu put Kozale i Drenove navestiti obitelji, da su smrti izbjegli sretno. Uvidi jadikovaše na licu inješta za otcem, bratom i rođakom, koga nenadjaše među živućim. Plaš i haricanje povećalo se kad su nadolaše supruge, sestre i djeca nesrećenih, te se je čovjeku paralo srce od tuge i žalosti slušajući i gledajući taj grozni prizor.

Istina je da su sve oblasti, počnajući od Guvernera, nadoleše, da pomognu i da utješe nesretnike, ali kako ćeš umirit ženu, koja vidi svog muža razmrvarena, ili diecu, koja jadjikuju za razdobljenim otcem. Mrtvace su odnesli u mrtvačnicu, a ranjenike u bolnicu. Nadolaši su drugi radnici te se stavili kopati, da vide, ima li

još koji pod kamenjam, a kopali su do drugog dana opodne, ali ne nadjaše hvala Bogu ništa.

Mrtvi su sljedeci:

1. Karlo Host Franetov, iz Pehlina 40 god. star, otac šestero djece najden izpod kamenja. 2. Ludvik Rubeša 36 god. star, od Spindle, otac troje djece, izkopani mrtav izpod kamenja. 3. Pavao Matešić 56 god. st., iz Kraljevice, oženjen bez djece, našli ga bez glave. 4. Josip Mandić 49 god. star, iz Kozale, otac četvero djece, sav sprebijen mruo istog dana. 5. Ivo Knečić - Andreotv iz Drenove, otac jedno kćeri, 39 g. star, umro u bolnici o poineči.

Ranjeni su:

1. Josip Kučić 39 god. star, iz Plase, otac troje djece, pogibeljno ranjen. 2. Ivo Komadina, 50 god. iz Ledena, pogibeljno ranjen. 3. Ivo Rubeša - Franetov Kastavac, 43 god. star i troje djece, jako ranjen. 4. Ante Ferlan-Ivanov od Rubeši, otac šestero djece, ranjen na glavi i lrbtu. 5. Franc Superina-Antonov 50 god. star, otac šestero djece, iz Kozale, ranjen iznutra. 6. Mate Superina-Antonov, 46 god. star, iz Kozale, sa četvero djece, ranjen na ruku i nogalu. 7. Mate Bezjak-Ivanov, 35 god. star, Kastavac, bez djece, ranjen jako na glavi. 8. Franc Lenac-Ivanov, otac troje djece, 44 god. star, iz K. v. ranjen po svuda.

U četvrtak podne na 4 ure bio je pogreb onih pet nesretnikah. Bile su na sprovodu sve oblasti, svi dostojanstvenici. Bilo je, kako kažu, na groblju četiri ili pet tisuća naroda; toliko ljudi se nije nigda do sad ondje sakupilo: došli su vidjeti i žaliti ostanke onih radnika, koji su u najboljoj muževnoj dobi poginuli na onaj grozan način.

Javiti ću vam na skoro, kako će izpasti istraga, nije nade, kako sam rekao, da ćemo doći do istine: Sve će se pokrit i zabašurit, jer su ovi nesretnici podanici obiljih pola monarhije, i buduć Hrvati neće Madjare za njih mnogo glava boljeti. Treba ipak priznati, da se velikasi i pučanstvo ovdje dosta dobro odzvalo sa prisoi u korist obiteljih tih nesretnikah; sakupilo se je preko 2000 for. to je nešto za prve potrebe; ali šta je to za tolike nesretne otročne obitelji, koje su ostale bez otca; zato i u ovom slučaju, kako i u mnogu drugih, najviše će doprinesti siromašni dobri susjedi tih nesretnika.

Bilo kako bilo, o toj nesreći ljudi ovdje ne gataju baš dobro za dom madjarskog guvernera. Do vidova! **Rokuc.**

Mrtvoj Majci posvetio Rikard Katalinić Jeršov u Zagrebu 1894. Vlastitom nakladom. Ciena 1 kruna.

Pod gornjim naslovom izdao je naš vevni i zaslužni pjesnik i suradnik svoje najnovije pjesme, koje za danas nemožemo potanje razglobiti, ali je što toplije preporučamo svim našim čitateljim.

Istarska vinarska zadruga u Pulj otvara u Karlovcu kako javlja „Svjeto“ 1. decembra o. g. akadističavoga vina u „Zadružnoj kući“ u prodgadiju. Ta je zadruga osnovana tako plomontim i otačbeničkom nameli, da ju moramo svi baš ljudski podupirati. Ta vinarska zadruga nastoji, da kupujući vina od tamošnjih seljaka ove oslobodi od nepošrednih ruku talijanomanša, koji istarskoga seljaka izrabljuju u svoje sebično i političke narodne svrhe. Ali uz to je jošta jedan moment, radi kojega preporučamo najrednije našem građanstvu i oiaolj okolic, da se poeluži u novo otvorenom skladištu vinom bilo na veliko ili malo, jer su ta vina veoma dobra, naravna. — bez svake oprimjone, originalna. Bit će tu vina, biologa i arnoga iz Kanfanara i Pazina, a ciena su tako umjereno, da se može svatko naučiti dobre kuplicje a za malo novca. Svim našim gostioničarom i krdnarom kao i privatnikom možemo najviševalnije preporučiti vinarsku zadrugu u Pulj, kojoj je na čelu g. L. Križ, poznati hrvatski otačbenički rodom iz Čabra. Ljudi, kupujte vino samo u skladištu istar ske vinarske zadruga! „Svjeto.“

Gospina krunica. Tako se hiti imena listu, koji će početi izlaziti mjeseca jenara 1895., a uredjivat će ga naš vrlj rodoljub Otac Anjeo Marija Mikov naučitelj sv. Bogoslovska reda sv. Dominika u Splitu. List će izlaziti mjesecno jedan put u obliku knjižice u 8ai strana 32 sa bujaj dionim i tiskanim omotom. Predplata je na otlo godinu izvan Splita for. 2. na 50. Tako sabore 10 predplatnika na ovaj list i obveza se primati ga na svoje ruke, to dionje ga dotičnim predbrojnicom u mjestu, dioniti će jedan izižak na dar. Predbrojba i predplata se aprame istom uredništvu u sarostan sv. Dominika u Split.

Listnica uredničtva.

Prijatelju u Krk: Primismo jedva sada, upotrebiti ćemo; više u osobnom pismu. Gosp. dopisniku iz Nerozinah: Stiglo u red i dođićna red. Zivilli isto vriedi i za dopisnika iz Puljšeito itd.

Zahvala.

Bolnim srcem zahvaljujemo se svojoj rodbini, prijateljem i znancem, koji su nas bud ustmeno bud pismeno utješiti uzastojali prigodom gubitka našeg premiloga supruga, odnosno oca, tasta i djeda

Mata Justi.

Navlastito zahvaljujemo se najrednije veleč. g. Raimunda Revelante to veleč. g. dr. Ambrozu za primljenih od njih dobročinstvih. Bog plati stotruko svima.

U Opatici dne 25. novembra 1894.

Vinka, supruga **Paškval Altran**, zet **Marija Justi** roj. **Adolf**, sin **Voldić**, snaha **Duška Justi**, nauka

Javna zahvala.

Svim prijateljem i znancem, koji se sjetiše podpisanih prigodom njihovog vjenčanja pismeno ili brzojavno, izriču ovim najsrdačniju zahvalu.

U Pulj, 24. novembra 1894.

Dr. Ivan i Justina Zuccon.

Poziv.

Gospoda članovi i prijatelji kotarske zadruge „Opatica“, pozivlju se k redovitoj glavnoj skupštini, koja će se održavati u Mošćenih dne 15. decembra 1894 u 10 sati prije podne sa sljedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika glavne skupštine od 7. decembra 1893.
 2. Izvješće o djelovanju odbora u godini 1893.
 3. Izvješće blagajnika.
 4. Obračun za godinu 1894.
 5. Proračun za godinu 1895.
 6. Možebitni predlozi.
- Kot gospodarska zadruga. Opatica dne 27. novembra 1894. Predsjednik: **V. Tomić** v. v.

Kokoše

zrielo za nošenje jaja, te u zgodno vrijeme **marljive kvočke.** — veliko for. 8; velika kano snieg biela guska, težka okolo 7-8 funata, for. 8; 8 tusta pilota for. 3; 4 1/2, kila svieg masla za dvorski stol for. 4 50. 10-1

M. Feuer.

Zavod porjadi, Bueczacz 23, Galicija.

Odlikovana ljekarna PRENDINI

Trst — Palazzo Modello, telefon 334 — Trst.

Pastilje (sladčice) iz katrama

Prodaje se ih u

Ljekarni Prendini u Trstu

I kod svih glavni ljekarnah raznih pokrajina.

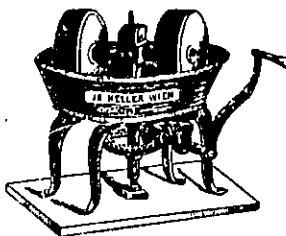
Ciena jednog škalutlji sa naputkom **40 novč.**

Sve strojeve za gospodarstvo.

Osobitosti

prodaje jedino tvrdka **Ig. Heller TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE** raznih sušava

HIDRAULIČKI TIESAKA

diferencijalnih vinskih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač i **M. Move štroaljke** proti mildevu **Vermorel-ove vrsti**, samoradne štroaljke proti mildevu sa bakror pomoćju zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za triebljenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruze, triere, mlatila, mlina za čišćenje žita očišće.

Lievano ili izradjeno željezo za svakoja strojeve itd. sve uz najjeftinije ciene i pod najpovoljnijim uvjeti pošilja uz jamstvo i na pokus

IG. HELLER, WIEN

2/2 Raterstrasse br. 49

Bogato ilustrovane kataloge sa 192 stranice u talijanako-njemačkomu i hrvatsko-njemačkom jeziku šalje na zahtjov odmah budava. **Traži se preprodavaco.** **Upozoruje se na patvaranja.**

Tiskara Dolenc.